

Ο γέροντας Δομέτιος Μανωλάκε· Κτίτωρ της ιεράς μονής Ριμέτς Ρουμανίας (13/10/1924 - 6/7/1975)

[/ Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Ορθόδοξη πίστη](#)

υπό της Ηγουμένης Ιεροσολύμας μοναχής

Η προσωπικότης του π. Δομετίου

Ο π. Δομέτιος (κατά κόσμον Στυλιανός Μανωλάκε) γεννήθηκε στις 13 Οκτωβρίου 1924 στο χωριό Μαρκουλέστι της κοινότητας Μπαλανέστι, του νομού Μπουζέου από γονείς χωρικούς με τα ονόματα Ιωάννης και Φιλοθέη. Ο Στυλιανός ήτο το τέταρτο από τα 12 παιδιά της οικογενείας τους. Εμεγάλωσε μέσα στην αγάπη του Θεού, στον σεβασμό για την τίμια δουλειά και με το αίσθημα της ανταποδόσεως απέναντι στους συνανθρώπους του. Αφού ετελείωσε τις τάξεις του Δημοτικού Σχολείου, ακολούθησε κατόπιν μαθήματα στην Εκκλησιαστική Σχολή της πόλεως Μπουζέου. Αποδείχθηκε ένας επιμελής μαθητής με πολλή κλίση προς τα γράμματα. Μετά γράφθηκε στην Θεολογική Σχολή του Βουκουρεστίου, απολυθείς με εξαιρετική διαγωγή και δίδοντας και την καθιερωμένη θεολογική πραγματεία με θέμα. «Η ομολογία της πίστεως του Πέτρου Μογίλα».

Ως μαθητής και φοιτητής ήτο λογικός, ευλαβής, ευγενικός, φιλακόλουθος, σπουδαίος ψάλτης. Ο πνευματικός της Μονής Σίμπαντα ντε Σούς, π. Αρσένιος Μπόκα, γνωστός και αγαπητός σ' ολόκληρη την χώρα, τον ωνόμαζε Νέο Κουκουζέλη, μετά τον παλαιό Κουκουζέλη που έζησε στο Άγιον Όρος Άθω. Σ' αυτό το Μοναστήρι ερχόταν κάθε καλοκαίρι, στις διακοπές των σπουδών του, ο νεαρός

φοιτητής Θεολογίας Στυλιανός, καθώς και άλλοι νέοι και φοιτητές. Αρκετοί απ' αυτούς ενεδύοντο το μοναχικό ένδυμα. Μέσα από τα θερμά κηρύγματα του π.Αρσενίου αισθάνθηκε και ο Στυλιανός την κλήσι για μια ανώτερη ζωή. Εδώ επήρε την απόφασι να αφιέρωση τον εαυτό του και να θυσιάση την ζωή και το θέλημά του στο θέλημα του Θεού. Εδώ δέχθηκε να ζήσει με τον Ιησού όλες τις ημέρες της ζωής του και κατάλαβε το νόημα των λόγων του ευαγγελιστού Ματθαίου. «Διδάσκαλε, ακολουθήσω σοι, όπου εάν απέρχη» (Ματθ. 8, 19).

Αμέσως, μετά το τέλος των σπουδών του στην Θεολογική Σχολή, το έτος 1949, ο νέος πτυχιούχος πλέον οδηγεί τα βήματά του στο Μοναστήρι Πρισλόπ, δίπλα στην πόλι Χατσένγκ, όπου έμενε τότε και ο π. Αρσένιος, και έγινε υποτακτικός του. Εκεί, λοιπόν, εκοινοβίασε, έγινε κατόπιν διάκονος και ιερέυς. Στις 14 Σεπτεμβρίου εκείνου του έτους -εορτή της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού- εκάρη μοναχός και έλαβε το όνομα Δομέτιος. Εκεί, δίπλα στον π. Αρσένιο, προοδεύει πνευματικά ο νέος μοναχός, σαν ένας αληθινός μαθητής του Χριστού. Εκεί κατόπιν γίνεται και ο ίδιος ένας έμπειρος πνευματικός, πράος, ελεήμων και φίλος των δυστυχισμένων και δοκιμασμένων από δυνατούς πειρασμούς. Όσον αφορά τις αποφάσεις για το που θα προσφέρει την μοναχική ζωή του, με την ευκαιρία μιας εορτής, που τελέσθηκε στην γενέτειρά του, ο πατήρ είπε: «Εγώ θα πάω στο Αρντεάλ (Τρανσυλβανία, δηλ. δυτική Ρουμανία), όπου και έλαβα την μοναχική κλήσι και εκεί θ' αφήσω και τα κόκκαλά μου».

Στο Πρισλόπ λειτουργούσε με πολλή ευλάβεια και ζήλο στο Άγιο Βήμα. Είχε μεγάλη έφεσι να θυσιάζεται για τους πιστούς, μέσω των κηρυγμάτων και των συμβουλών του. Ήρχοντο στο μοναστήρι πολλοί Χριστιανοί με ανοικτά ψυχικά τραύματα. Κι αυτός όλους τους δεχόταν και τους παρηγορούσε. Περπατούσε μαζί τους, μέσα στην φύσι, επάνω στους λόφους και τα ξέφωτα, και τους ηύφραινε με τις ωραίες εκκλησιαστικές του ψαλμωδίες. Ενίοτε τους συνόδευε μέχρι τον σταθμό του τρένου.

Τον Μάιο του 1952 ο π. Δομέτιος μετατέθηκε με την ίδια αποστολή στην σκήτη Αφτία Τσιοάρα, η οποία είχε ιδρυθή από τον άγιο Σωφρόνιο. Παρέμεινε λίγο χρόνο εκεί, αλλά ανεκαίνισε αυτό το μικρό πνευματικό καθίδρυμα, το όποιον ευρίσκεται στο βουνό και είναι δυσπρόσιτο σε πολλούς. Με πρότασί του και προσωπική του εργασία ανοίχθηκε ο δρόμος προς το Μοναστήρι. Ήλθαν και τον εβοήθησαν πολλοί Χριστιανοί με 30 καρότσες που τις τραβούσαν βόδια και μετέφεραν τα υλικά. Ο πατήρ ωμιλούσε με κάθε Χριστιανό, άκουγε τους πόνους και τις στενοχώριες τους, τους απηύθυνε λόγια ευθαρρυντικά και τους εξωμολογούσε. Κι αυτοί κατόπιν αναχωρούσαν από την Σκήτη ειρηνικοί και παρηγορημένοι.

Οι διωγμοί του καθεστώτος

Ο πατήρ είχε στο νου του ωραίες προοπτικές. Σκεπτόταν να ιδρύσει ένα γυναικείο Μοναστήρι. Ήδη είχαν συγκεντρωθεί γύρω, του περί τις 20 νέες κοπέλες, που προήρχοντο από την περιοχή Σέμπες. Αλλά ο εχθρός, ο οποίος δεν υποφέρει να βλέπει να κτίζονται εκκλησίες και Μοναστήρια, του προετοίμαζε μεγάλους πειρασμούς. Πιο συχνά τα όργανα του κράτους και οι πληρεξούσιοι από τις πόλεις Ντέβα, Άλμπα και Σέμπες τον απειλούσαν με σύλληψη. Ήρχοντο πολλοί άνθρωποι στην σκήτη. Η κοιλάδα Γκουτζίρου ήτο γεμάτη από Χριστιανούς, που ήρχοντο με τα πόδια σε κάθε γιορτή. Όμως τα προβλήματα εκεί ήσαν πολύ μεγάλα. Ο σταλινισμός ήτο στον κολοφώνα της δόξης του. Έν όψει της δημιουργηθείσης καταστάσεως με την εορτή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου (15η Αύγουστου), όπου χιλιάδες Χριστιανοί ανέβαιναν στην σκήτη για την εορτή, μετά την θεία Λειτουργία ο πατήρ απεφάσισε ν' αναχωρήσει. Πριν από λίγο διάστημα είχε πάει στην επισκοπή του Αράντ, όπου είχε συζητήσει με τον επίσκοπο Ανδρέα Μαγκιέρου, τους λόγους για τους οποίους τον υπεχρέωναν ν' αναχωρήσει και επήρε κανονική άδεια από την επαρχία του. Αφού ετελείωσε την θεία Λειτουργία και είχε κατορθώσει να εξομολογήσει και κοινωνήσει όλους τους πιστούς, μετά το κήρυγμα, ανεχώρησε γρήγορα. Γλίστρησε ξαφνικά μέσα στην κοιλάδα και, όταν οι άνθρωποι κατάλαβαν τι συνέβη, άρχισαν τα κλάματα. Απελπισμένοι τον αναζητούσαν, αλλά δεν τον εύρισκαν πουθενά. Μας έλεγε, ο πατήρ κατόπιν, ότι μέχρι τον σταθμό, μέσα από το δάσος άκουγε τις φωνές και τα κλάματά τους. Για να μη συναντήσει κανένα και να μή τον ιδή κανείς, σκέφθηκε σε πιο μέρος να γλιτώσει. Κρύφθηκε μέσα σε μια μεγάλη βελανιδιά και μετά από λίγη ώρα είδε ανθρώπους ντυμένους πολιτικά και τα σκυλιά τους να τους ακολουθούν. Ο πατήρ προσευχήθηκε στην Κυρία Θεοτόκο, εάν είναι ευλογημένο, να τον σκεπάσει, όπως Αυτή γνωρίζει. Προσκολλήθηκε εκεί στην βελανιδιά και προσευχόταν μέχρις ότου αυτοί περάσουν. Δεν τον είδαν και δεν τον αισθάνθηκαν τα σκυλιά τους. Αφού απομακρύνθηκαν, ο πατήρ συνέχισε τον δρόμο του για τον σταθμό. Έμαθα κατόπιν ότι πρόσωπα της κομμουνιστικής Ασφαλείας τον είχαν αναζητήσει στο μοναστήρι, τόσο αυτόν, όσο και εμάς, τις αδελφές που είχαμε καταφύγει εκεί. Έν τω μεταξύ είχαμε απομακρυνθή και εμείς. Ο Θεός μας είχε φυλάξει και μας είχε δείξει τι να κάνουμε.

Την δεύτερη ημέρα ο πατήρ μας συνάντησε, έτσι όπως είχε φύγει εννοείται, στον σταθμό Βίντς. Όσες επιθυμούσαν, μας επρότεινε, να πάμε για την επαρχία Μπουζέου. Εκεί η πανοσιότης του ήτο πολύ γνωστός. Ήμασταν 12 κοπέλες από την κοινότητα των χωριών Πιάνου, Λομάν, Πετρέστι, Σασκιόρι. Όταν έφθασε η ημέρα του Τιμίου Σταυρού, του έτους 1952, ο πατήρ μας περίμενε στον σταθμό του

Πλοϊέστι. Ήτο θέλημα Θεού, διότι εφθάσαμε στον προορισμό μας πολύ καλά. Ο π. Δομέτιος ανεχώρησε για το ανδρικό μοναστήρι Τσιολάνου, ενώ οι αδελφές για το γυναικείο μοναστήρι Ρατέστι. Ο πατήρ ερχόταν από το μοναστήρι του στο δικό μας τρεις φορές την εβδομάδα. Μας ήτο πνευματικός καθοδηγητής.

Ο π. Δομέτιος είχε ενημερώσει τον επίσκοπο Μπουζέου Άνθιμο, από την στιγμή της αφίξεώς μας ακόμη, ότι η συνοδεία μας, προερχομένη από το Αρντεάλ, ήλθε να μάθη την αληθινή παράδοσι του ορθόδοξου μοναχισμού. Και αφού πνευματικά ενισχυθούμε, θα επιστρέψουμε στο Αρντεάλ, όπου πρόκειται να ιδρύσουμε δικό μας Μοναστήρι. Προσπάθησαν να μας αποβάλουν τον λογισμό της επιστροφής μας. Αλλά ο λόγος του π. Δομετίου ήτο καθαρός προς εμάς και έτσι επήραμε τον δρόμο για το Ριμέτς. Ο πατήρ δεν μπορούσε να έλθη για ένα διάστημα μαζί μας, διότι ήτο ακόμη τιμωρημένος στην Επισκοπή Μπουζέου μέχρι το 1957. Παρέμεινε όμως σε συνεχή επικοινωνία μαζί μας. Στις 2 Ιουνίου 1957, έκειρε τις επτά, από εμάς τις αδελφές, μοναχές. Τον Μάρτιο του 1959 χειροθετήθηκε και διωρίσθηκε πνευματικός της μονής Ριμέτς από τον επίσκοπο του Κλούζ Θεόφιλο. Το Μοναστήρι μας είναι το μοναδικό ορθόδοξο κέντρο της Τρανσυλβανίας και ευρίσκεται στη κοιλάδα που αρδεύεται από τα νερά Γκεοάγκι, που κατεβαίνουν από τα βουνά Τρασκέου. Ο δρόμος για το Μοναστήρι είναι ανοικτός για Χριστιανούς και για τουρίστες και αποτελεί ένα μοναδικό ιστορικό και θρησκευτικό μνημείο, που χρονολογείται από τον 12ον αιώνα.

Καταστροφές της Μονής από τους Καθολικούς

Η Ιστορία της Μονής ήτο περιπετειώδης, διότι υπέμεινε συχνές ληλασίες, καταστροφές και διωγμούς των μοναχών. Το έτος 1762 έγινε στόχος βομβαρδισμών από τον στρατηγό Μπούκωφ. Στα κιτρινωμένα φύλλα ενός βιβλίου της εκκλησίας, της Παρακλητικής, ένας μοναχός σημείωσε λακωνικά: «Εγώ ο μοναχός Σίλβεστρος έγραψα ότι κατέστρεψαν οι άπιστοι το Μοναστήρι του Ριμέτς, που ευρίσκεται στην κοιλάδα Γκεοαγκίου, το έτος 1762 στις 20 Αυγούστου, ημέρα Σάββατο προς αιώνια καταδίκη τους». Νέες περιπέτειες ήλθαν και πάλι κατεπάνω του. Στα 1785, η ξένη κυριαρχία της Αυστροουγγαρίας εβασάνισε τους μοναχούς και τους Χριστιανούς της περιοχής Ριμέτς, η οποία είχε συμμετάσχει στην επανάστασι των πόλεων Χορέα, Κλόσκα και Κρισιάν, με αποτέλεσμα μια νέα ερήμωσι και καταστροφή. Ο ίδιος μοναχός σημειώνει με θλίψι σ' ένα άλλο εκκλησιαστικό βιβλίο: «Εσημείωσα αυτό το γεγονός με αληθινή οδύνη, ότι κατέστρεψαν το Μοναστήρι της κοιλάδος μεταξύ Γκεοαγκίου και Ριμέτς την πρώτη φορά το 1762, ενώ για δεύτερη φορά το 1785, Δεκέμβριο μήνα, στις 23 του μηνός, ημέρα Τρίτη. Έγραψα εγώ ο μοναχός Σίλβεστρος».

Το 1792, η Αυλή της Βιέννης εξέδωκε ένα διάταγμα διά του οποίου ανελάμβανε την αναστήλωσι της εκκλησίας, αλλά μόνο ως εκκλησίας ενοριακής και όχι μοναστηριακής. Έτσι, λοιπόν, το Μοναστήρι καταργήθηκε, ενώ οι Χριστιανοί την θεωρούσαν πάντοτε μοναστηριακή εκκλησία και την ωνόμαζαν «Μητέρα» των

επτά ενοριακών εκκλησιών των αντιστοιχών χωριών της κοιλάδος Ριμέτς.

Η ίδρυσις της νέας Μονής Ριμέτς

Η μοναχική ζωή επανήλθε εκεί το 1940 με μερικούς μοναχούς και κατόπιν μετατράπηκε σε γυναικείο Μοναστήρι με απόφασι της Ιεράς Συνόδου της Ορθοδόξου Ρουμανικής Εκκλησίας, στις 30 Οκτωβρίου 1955.

Κατά την πρώτη άφιξι στο Ριμέτς του π. Δομετίου και των πρώτων μοναζουσών, ο τόπος ήτο σχεδόν έρημος. Η μόνη παρηγοριά ήταν η παλαιά έκκλησία. Με δυσκολία μπορέσαμε να φθάσουμε εκεί, διότι η απόστασις από τον κεντρικό δρόμο ήτο 18 χιλιόμετρα και δρόμος δεν υπήρχε. Έπρεπε να περάσουμε το νερό του ποταμού μέσα από την κοιλάδα και με πολύ κόπο να φθάσουμε στην ερημική εκείνη περιοχή, όπου ευρισκόταν μόνο η εκκλησία μισογκρεμισμένη. Αυτοκίνητο δεν μπορούσε να μπή τότε. Ο τόπος ήτο άγονος. Στα υπάρχοντα κελιά δεν υπήρχαν σόμπες. Ηλεκτρικό φως δεν υπήρχε. Εμείς οι μοναχές, πριν ξεκινήσουμε για εδώ, δεν ηξεύραμε σε ποιό τόπο πηγαίναμε. Δεν γωρίζαμε την σκληρότητα και την ερημικότητα στην οποία ευρισκόταν το Ριμέτς. Μόνο ο π. Δομέτιος και ο π. Βαρσανούφιος το ήξεραν.

Αφού εγκατασταθήκαμε εδώ, είπα στον π. Δομέτιο, ο οποίος συνέχιζε να μας ενθαρρύνη. «Αλλοίμονο μας, πάτερ, διότι στα οπίσθια του Θεού μας έφερες» (αυτό το μέρος είναι ξεχασμένο από το Θεό). Ήτο δύσκολη η ζωή μας στην αρχή, αλλά ήμουν ευτυχισμένη και γεμάτη ενθουσιασμό για κάθε τι που κάναμε. Ο πατήρ μας προέτρεπε να έχουμε υπομονή, να προσευχώμεθα και να ελπίζουμε στην βοήθεια του Κυρίου. Άλλ' όμως οι συμφορές μας συνεχίσθηκαν και εις βάρος του Μοναστηριού μας.

Νέοι διωγμοί του καθεστώτος

Κατά τα έτη 1959-1960, που η κομμουνιστική ιδεολογία στην Ρουμανία ευρισκόταν στην κορυφή της κακίας της, πολλές μοναχές εκδιώχθηκαν από το Μοναστήρι και υποχρεώθηκαν να επιστρέψουν στην κοσμική ζωή. Τότε μερικά μοναστήρια κατεστράφησαν. Και στο μοναστήρι Ριμέτς οι μοναχές απομακρύνθηκαν διά της βίας και υποχρεώθηκαν να φορέσουν πολιτικά ρούχα. Η δυσκολότερη στιγμή ήτο στις 26 Οκτωβρίου 1959, όταν ο πατήρ προσκλήθηκε να πάη στην πόλι Κλούζ μαζί με την ηγουμένη Λαυρεντία. Εκεί τους άνεκοίνωσαν ευθέως ότι πρέπει το συντομώτερο να φύγουν για τον κόσμο όλες οι μοναχές της Μονής. Εάν αντιδράσουν, θα το πληρώσουν με το κεφάλι τους και την ζωή τους. Το φως του ηλίου δεν θα λάμπη εκεί πλέον. Όταν ο πατήρ έφθασε το βράδυ στο Μοναστήρι, μαζί με την ηγουμένη Λαυρεντία, εμείς, μερικές μοναχές από την συνοδεία μας, τους περιμέναμε στον τόπο που ονομάζεται Πρεκούπ, κάτω στην κοιλάδα, μή γνωρίζοντας τι νέα θα μας φέρουν. Ο πατήρ πλησιάζοντας έβαλε τα κλάματα και μας είπε: «Έτσι εζήτησε ο σατανάς να σας κοσκινίση. Τώρα πρέπει να γίνετε δυνατές και να δώσετε απόδειξι της αμετακλήτου αποφάσεώς σας ότι υπηρετείτε

τον Θεό και έχετε παραδώσει σ' Αυτόν ολόκληρη την ζωή σας». Επιστρέψαμε μαζί στο Μοναστήρι. Εκείνη την βραδιά κανείς από εμάς δεν εκλείσε μάτι. Ο πατήρ μας συγκέντρωσε στην εκκλησία και μας είπε: «Η συνοδεία μας ήτο ενωμένη όλα αυτά τα χρόνια, αλλά απ' εδώ και στο εξής θα παραμείνη ενωμένη, περισσότερο από κάθε άλλη φορά, έστω κι αν διαλυθή προσωρινά».

Βιαία επιστροφή στον κόσμο

Αναχωρήσαμε από το Μοναστήρι μας την άνοιξη του 1960, στις 13 Μαΐου. Ήτο η πιο θλιβερή ημέρα της ζωής μας. Μοναχές, νέες και γριές, έπρεπε να εκδυθούμε τα μοναχικά μας ενδύματα, να φορέσουμε κοσμικά και να πάρουμε τον δρόμο της περιπλανήσεως μέσα στον κόσμο. Όλη η αδελφότης κατάλαβε ότι έπρεπε να ανεχθούμε αυτή την κατάσταση, να μή δημιουργήσουμε κάποια αντίσταση, για να παραμείνη ελεύθερος και ο π. Δομέτιος και εμείς να μπορούμε να τον έχουμε, μέσα στον κόσμο, ανάμεσά μας.

Το πρωί της 13ης Μαΐου, ο πατήρ τελείωσε την Θεία Λειτουργία και όλη η συνοδεία εκοινώνησε των Αχράντων Μυστηρίων. Συγκεντρωθήκαμε κατόπιν στην πύλη, για να αναχωρήσουμε προς τα κάτω, προς την κοινότητα Τείους. Ήλθε τότε ο γέροντας Γκρόζα, ηλικίας περίπου 90 ετών, που κατοικούσε λίγο πιο ψηλά από το μοναστήρι και είπε στον Γέροντά μας. «Πάτερ Δομέτιε, άφησέ με να κτυπήσω τις καμπάνες του μοναστηριού για να μή χαθή καμία από τις μοναχές μέσα στις κοιλάδες του κόσμου. Και στον Α΄ παγκόσμιο πόλεμο το ίδιο εκάναμε. Κτυπήσαμε τις καμπάνες, έφυγαν για τον κόσμο οι μοναχές, αλλά καμία από εδώ, το Ριμέτς, δεν χάθηκε. Μετά τον πόλεμο επέστρεψαν όλες στο Ριμέτς». Ω, Κύριέ μου, Κύριέ μου, τι δάκρυα και στεναγμοί ακούσθηκαν τότε στην πύλη της Μονής μας! Ήτο τόση η λύπη και ο πόνος μας, που ο πατήρ δεν ήξερε ποιά να καθησυχάση και να παρηγορήση. Για να μας ελαφρώση τον πόνο, μας συνώδευσε μέχρι κάτω στο χωριό Τείους.

Επιστρέψαμε στα χωριά που γεννηθήκαμε. Όσες από εμάς κατοικούσαν σε κοντινά χωριά, κάπου κάπου εκάναμε συγκεντρώσεις και μιλούσαμε. Μετά από ένα χρόνο, το 1961, εκτίσαμε μαζί με τον π. Δομέτιο στο Ριμέτς ένα σπίτι (πρεσβυτέριο) για κατοικία δήθεν του ιερέως του χωριού. Μέσα σε τρεις μήνες είχαν τελειώσει όλες οι δουλειές. Σκοπός μας ήτο να επιστρέψουμε και να μείνουμε εκεί. Να εργαζώμεθα χαλιά σαν κοσμικές ακόμη. Η στρατιωτική αστυνομία έμαθε το σχέδιό μας, μας πήρε τα δελτία ταυτότητος και μας έδιωξε από το «πρεσβυτέριο». Κατόπιν προσπαθήσαμε να αποκτήσουμε έγκριση, για να δουλέψουμε στο τμήμα χαλιών του Τείους.

Σταύλος των ζώων για κατοικία των μοναζουσών

Μας απήντησαν ότι δεν υπάρχει θέσεις για εμάς τις μοναχές, παρά μόνο ένας σταύλος στο Ούρσου! Ήθελαν να μας εξευτελίσουν. Την πρότασι αυτή έκανε ο γραμματεύς του κόμματος της περιοχής, ο οποίος μπροστά μας έπαθε ένα μεγάλο κακό. Τρελάθηκε... Ο πατήρ Δομέτιος μας είπε να δεχθούμε να πάμε στον σταύλο. Επήγαμε. Σκουπίσαμε τον σταύλο, ξεσκονίσαμε, κατεβάσαμε τις αράχνες, διαρρυθμίσαμε τον χώρο, όσο καλύτερα μπορούσαμε. Τακτοποιήσαμε ενα δωμάτιο για εργαστήριο κατασκευής χαλιών, ενα δωμάτιο για ύπνο και ενα για κουζίνα. Εφέραμε ηλεκτρικό ρεύμα, εβάλαμε στο δάπεδο ψημένα τούβλα και εδώσαμε μια άλλη όψι στον πρώην σταύλο. Η αστυνομία ερχόταν την νύκτα, μας έκανε έλεγχο. Έψαχναν κάτω από τα κρεβάτια μας και πολλές φορές ζητούσαν τα τσουκάλια του φαγητού, τα οποία είχαμε στην σόμπα. Δεν εγνωρίζαμε τι λογισμούς είχαν με εμάς. Μας ήτο αρκετό, διότι βήμα προς βήμα είχαμε αρχίσει μυστικά, την υποτυπώδη μοναχική μας ζωή.

Σ' αυτούς τους έξι μήνες, αφ' ότου εγκατασταθήκαμε σ' αυτό τον σταύλο, ο καημένος ο Γέροντάς μας ερχόταν την νύκτα, με το δισάκι στην πλάτη του, για να μή τον ιδή κάποιος και τον καταγγείλη στην αστυνομία. Μας εσυμβούλευε, μας ευλογούσε και μας έφερνε και φαγητό. Μας έφερνε κόλυβα, γάλα, μυτζήθρα, αβγά. Αυτός δεν έπαιρνε χρήματα από τους ανθρώπους για ακολουθίες, ούτε μισθό, αλλά, εάν οι άνθρωποι του έδιναν τρόφιμα, τα έπαιρνε και τα έφερνε σ' εμάς.

Σχεδόν μία φορά την εβδομάδα έπαιρνε τον δρόμο κάτω από το Μοναστήρι μας ο πατήρ κι έβλεπε από μακριά τον σταυρό και άκουγε μόνο τα κοκόρια να είναι ξύπνια και να λαλούν. Ερχόταν μέσω της κοίτης του ποταμού, σκεπασμένος στο κεφάλι με μία μαντήλα, για να μη φαίνεται η γενειάδα του, με ένα ζωστικό άλλου χρώματος και παρόμοιο με τις λευκές καμίσες των χωρικών, ενώ είχε ζώσει την μέση του με ένα λουρί, για να μή γνωρίζεται ότι είναι μοναχός. Μέσα από τους κήπους της Μονής κατηφόριζε και ερχόταν σ' εμάς, στην καινούργια μας κατοικία, του σταύλου. Ούτε και εδώ μπορέσαμε να μείνουμε, παρά μόνο μέχρι τις 13 Μαρτίου του 1962. Μας διέταξαν να εγκαταλείψουμε το Τείους, για να μή μπορούμε να συγκεντρωνόμεθα και θελήσουμε μελλοντικά να κάνουμε Μοναστήρι.

Οι μοναχές εργάτριες σε υφαντουργείο

Μας διέταξαν να πάμε στο Αϊούντ, όπου ευρίσκεται η έδρα του εργοστασίου των

χαλιών. Ο π. Δομέτιος μας συνεβούλευσε κάποτε μαζί μας να φέρουμε και τις άλλες αδελφές, οι οποίες είχαν ζήσει μαζί μας στο Μοναστήρι, πριν το εγκαταλείψουμε. Ο πατήρ μας έδωσε χρήματα για τον δρόμο και αναχωρήσαμε μέσα από τα βουνά του Σέμπες, ανάμεσα από χωριά, όπου ευρίσκοντο διασκορπισμένες οι μοναχές μας. Όλες ήρχοντο μαζί μας. Εφθάσαμε στο τμήμα υφαντουργίας χαλιών και αναλάβαμε την αναδιοργάνωσι του τμήματος που μας παρέδωσαν να δουλέψουμε. Τα όργανα της τοπικής αυτοδιοικήσεως ήσαν μαζί μας κάπως ευχαριστημένοι. Δεν τους προκαλούσαμε την παραμικρή ενόχλησι και στενοχώρια. Εκάναμε το καθήκον μας, παραδίναμε την ποσότητα παραγωγής για κάθε μήνα. Δεν ξέραμε άλλο τίποτε, παρά μόνο να δουλεύουμε και μυστικά να προσευχώμεθα. Επί 9 χρόνια που ήμασταν στο Αϊούντ, ο π. Δομέτιος ήτο ιερέυς σε τέσσερα ορεινά χωριά. Αυτός μας αγόραζε ρούχα και μας βοηθούσε με κάθε τρόπο. Κάθε εβδομάδα ερχόταν σ' εμάς, στο σπίτι που είχαμε αγοράσει και μέναμε όλες οι αδελφές μαζί, προσευχόμεσταν μαζί, τρώγαμε, ακούγαμε τις συμβουλές του και, πριν φύγη, ό,τι είχε η τσέπη του, μας το άφηνε και έφευγε. Στην αναχώρησί μας για το Μοναστήρι ο πατήρ μας έλεγε: «Αδελφές, κάνετε οικονομίες και κρατήστε 5 λεί και για τον δρόμο». Αυτή ήτο η ζωή του, η θυσία του, γι' αυτό δεν μπορούμε να τον ξεχάσουμε ποτέ. «Να προσεύχεσθε ακατάπαυστα», μας έλεγε. Εάν έχετε τον Χριστό με την προσευχή σας, τότε φυγαδεύεται ο διάβολος. Διότι μόνο έτσι η βασιλεία του Θεού εγκαθίσταται μέσα μας, όπως μας διδάσκει ο άγιος Κασσιανός ο Ρωμαίος. Διά της προσευχής, αισθανόμεθα ότι τα μάτια μας υψώνονται προς το θείο φως. Είμεθα σε περιπλάνησι, είμεθα σε κατάσταση διαλύσεως, αλλά διά της προσευχής είμεθα όλοι μαζί. Δεν σταματήσαμε να προσευχώμεθα για την επιστροφή μας στο Μοναστήρι μας. Ο πατήρ μας έκανε να κατανοήσουμε και να ζήσουμε την έννοια των λόγων του Ευαγγελιστού: «Σύ δε όταν προσευχή, είσελθε εις το ταμείον σου, και κλείσας την θύραν σου πρόσευξαι τω πατρί σου εν τω κρυπτώ, και ο πατήρ σου ο βλέπων εν τω κρυπτώ αποδώσει σοι εν τω φανερώ» (Ματθ. 6, 6).

Επιστροφή στο Μοναστήρι-ανασυγκρότησις

Εμείναμε στο Αϊούντ από τις 13 Μαρτίου 1962 μέχρι την άνοιξι του 1969, οπότε μας επέτρεψαν να έπα- νέλθουμε στο Μοναστήρι μας, με ενδυμασία όμως πολιτική, προκειμένου να διοργανώσουμε εκεί, σύμφωνα με την έντολή τους, ένα καινούργιο τμήμα κατασκευής χαλιών, στο οποίο να δουλεύουν και ντόπιες γυναίκες, για να έχουν και αυτές κάποιο μισθό να ζήσουν.

Ο καλός Θεός μας είχε ήδη εκπληρώσει το αίτημα της προσευχής μας. Επιστρέψαμε στο σπίτι μας -το μοναστήρι μας- μετά από πολλές περιπλανήσεις,

ψυχικά βάσανα και αγωνίες. Βέβαια οι δυσκολίες μας ήσαν ακόμη περισσότερες, που δεν είναι εύκολο να γραφθούν εδώ.

Στην περίοδο εγκαταλείψεως του μοναστηριού μας, αυτό αρπάχθηκε από το κράτος διά της βίας και στην αυλή είχε εγκατασταθή ένα καταφύγιο ορειβατών και ένα μαγαζί - μπουφές. Επήγαμε εκεί και ήμασταν σαν τους ένοικους και στεκόμασταν σε ένα μέρος μαζί με τους τουρίστες. Δεν μπορούσαμε να ανεχθούμε αυτό το είδος της κολάσεως, μέσα στην αυλή του Μοναστηριού μας. Ο π. Δομέτιος και εμείς δεν είχαμε ύπνο και τους συμπεριφερθήκαμε ευγενικά για κάθε θέμα μας, διότι έτσι πιστεύαμε ότι ήτο το καλύτερο.

Αφού γυρίσαμε στο μοναστήρι, αρχίσαμε πάλι από την αρχή το έργο. Έπρεπε να επανορθώσουμε την παλαιό εκκλησία. Δουλέψαμε ένα χρόνο για να μπορέσουμε να χρησιμοποιήσουμε την μικρή εκκλησία. Για πρώτη φορά, μετά την ερήμωσί της, ο πατήρ ετέλεσε την θεία Λειτουργία στην εκκλησία αυτή, αφού προηγήθηκε αγιασμός. Κάποια ημέρα της Τεσσαρακοστής του Πάσχα ξαφνιασθήκαμε με την επίσκεψη του γραμματέως του νομού, που ήλθε μαζί με άλλα μέλη του Λαϊκού Συμβουλίου της πόλεως Άλμπα. Ήλθαν να ιδούν πως είχαμε τακτοποιηθή. Μπήκαν στον διάδρομο και τους ανοίξαμε την πόρτα του παλαιού παρεκκλησίου. Όταν το είδαν στολισμένο με τα άμφια, τις ποδιές και τα καλύμματά του, μας ερώτησαν απότομα.

—Τί κάνατε εδώ; Τί υποσχεθήκατε, όταν σας δόθηκε άδεια να έλθετε εδώ; Εμείς με δυνατή πίστι στον Θεό, επήραμε το θάρρος και τους είπαμε:

—Δεν εκάναμε τίποτε άλλο, παρά μόνο αυτό το οποίο έπρεπε να κάνουμε, διότι αυτή η εκκλησία δεν επιτρέπεται να είναι σπήλαιο ληστών και οίκος ακολασίας, όπως την είχαν καταντήσει, αλλά πρέπει να γίνει οίκος προσευχής.

—Εσείς θέλετε να γίνετε μάρτυρες, μας απάντησαν, αλλά εμείς δεν θέλουμε να γίνουμε, διότι έχουμε γυναίκες και παιδιά.

Μπήκαν και στην εκκλησία. Ο πατήρ ήτο με τα άμφια. Αντικρίζοντας αυτό το φαινόμενο, βουβάθηκαν. Τους υποσχεθήκαε ότι δεν θα δημοσιεύσουμε αυτό το γεγονός (την τέλεσι Θείας Λειτουργίας) έξω από το μοναστήρι και δεν θα τους προκαλέσουμε περιπέτειες από τους ανωτέρους τους εξ αιτίας μας. Αυτοί ανεχώρησαν, ενώ εμείς εμείναμε αποφασισμένοι να συνεχίσουμε αυτό που με την θέλησι του Θεού είχαμε αρχίσει. Ιδρύσαμε ένα εργαστήριο κατασκευής χαλιών. Επιτύχαμε να τους πείσουμε ότι αυτό το καταφύγιο ορειβατών, δεν εκπληρώνει τον σκοπό του, με το να ευρίσκεται μέσα στο μοναστήρι. Κατωρθώσαμε με τα χέρια μας να κτίσουμε ένα άλλο καταφύγιο, έξω από το μοναστήρι. Το

ετελειώσαμε το 1973.

Ιδρύσαμε και σχολείο με μία μόνο τάξι, επάνω από το εργαστήριο χαλιών για τα παιδιά του χωριού, που είναι στην κοιλάδα του μοναστηριού. Ιδρύθηκε το σχολείο μέσα σ' ένα μήνα, τον Οκτώβριο του 1972. Ήταν τότε που ο πατήρ επήρε ένα μπολντοζιέρη από την κοιλάδα, με τον οποίον κατέσκαψε την μία πλευρά του λόφου και έγινε το σχολείο, που υπάρχει μέχρι σήμερα. Είχε μεγάλη επιθυμία ο πατήρ να ιδρύση αυτό το σχολείο. Αυτό υπήρχε πριν από πολλούς αιώνες. Όταν το μοναστήρι ευρισκόταν στην κατοχή της Αυστροουγγαρίας, κατά τον 18ο αιώνα, τα παιδιά των γειτονικών χωριών παρέμεναν αγράμματα. Τότε οι κάτοικοι των χωριών Ριμέτς και Πονόρ, παρεκάλεσαν θερμά την Εξουσία ώστε να ληφθή κάποιο μέτρο για την θλιβερή κατάστασι των παιδιών τους, που έμεναν αγράμματα.

Μετά από τα δύσκολα αυτά χρόνια, μόλις τον Ιανουάριο του 1972, με την βοήθεια εκλεκτών ανθρώπων, που έδωσαν θετικές υποσχέσεις, άρχισε η κανονική ζωή του Μοναστηριού. Από τότε η μικρή συνοδεία μας με τον γέροντα π. Δομέτιο επισκευάσαμε το παρεκκλήσι, ανοικοδομήσαμε το αρχονταρίκι (αυτό μας το ζητούσαν να κτισθή πολλοί Χριστιανοί), το ηγουμενείο, την τράπεζα, προστέθηκαν κι άλλα κελιά, τοποθετήθηκαν σε μία αίθουσα η συλλογή μουσειακών αντικειμένων, τα παλαιά χειρόγραφα της Μονής, τα παλαιά εκκλησιαστικά βιβλία, οι ξύλινες εικόνες, οι εικόνες από τζάμι και αντικείμενα με εθνογραφικό χαρακτήρα. Ιδρύθηκε ένα νέο καμπαναριό, μία γέφυρα στην κοιλάδα του ποταμού, μπήκε το ηλεκτρικό ρεύμα, κεντρική θέρμανσις, και έγιναν πολλά άλλα έργα για την καλή λειτουργία του Μοναστηριού. Είχαμε μεγάλο ενθουσιασμό και άγια επιμέλεια σε κάθε έργο που κάναμε. Θέλαμε να φτιάξουμε, όσα έργα δεν μπορέσαμε τόσα χρόνια να κάνουμε, διότι διωχθήκαμε με την βία. Όλα έγιναν με την προσευχή μας, με τον παλμό της καρδιάς μας, με το αίμα μας. Ενθυμούμαι τον π. Δομέτιο πως με τα χέρια του, γεμάτα αίμα, έχοντας σηκωμένα και τα κάτω άκρα του παντελονιού του, τραβούσε με τους εργάτες ένα βαγόνι φορτωμένο κεραμίδια από το Τείους. Ο π. Δομέτιος και ο π. Βαρσανούφιος κυλούσαν μεγάλες πέτρες, ενώ οι αδελφές τις κουβαλούσαν με καρότσια και μετά χέρι με χέρι τις ανέβαζαν στις οικοδομές. Ο πατήρ είχε επάνω του την ευθύνη για τις πιο σκληρές εργασίες. Μοχθούσε αδιάκοπα κάθε ημέρα, χωρίς να αφήνη και τις εκκλησιαστικές ακολουθίες. Αυτός μας edίδασκε να εμπιστευώμεθα κάπως στις δυνάμεις μας, αλλά να μην ξεχνάμε ότι ο ουράνιος Πατέρας μας είναι μαζί μας και μας βοηθεί. Έλεγε ο ίδιος στους πιστούς: «Εσείς είσθε αυτοί που οργώνετε, σπέρνετε και καλλιεργείτε το χωράφι, αλλά τον καρπό του θα σας τον χαρίση ο Θεός, μέσω της θείας Προνοίας και της πατρικής φροντίδος Του».

Ο θάνατος του Γέροντος

Τον Ιούλιο του 1975, μας κατέβαλαν οι πλημμύρες, οι οποίες προκάλεσαν μεγάλες ζημιές και στο μοναστήρι. Μπήκε πολύ νερό μέσα. Σε μερικά σπίτια έφθασε μέχρι το πάτωμα. Και την 6η Ιουλίου τα νερά υπεχώρησαν. Μετά την τέλεση της Θείας Λειτουργίας ο π. Δομέτιος, πήρε μία ομάδα από νέες μοναχές και κατέβηκαν κάτω στην κοιλάδα, χωρίς να είναι δυνατή η διάβασις, λόγω των καταστροφών που είχαν προκαλέσει οι βροχές. Επήγαιναν να πάρουν τα τρόφιμα που έφερνε το αυτοκίνητο της Μονής, το οποίο είχε μπλοκαρισθή από τις πλημμύρες. Οι μοναχές τον συνώδευσαν και μου είπαν, ότι ο πατήρ ήτο λυπημένος, αλλά κράτησε το κουράγιο του. Στον δρόμο για το Μοναστήρι έψαλλαν. Η κάθε μία επήρε κάποιο βάρος κατά την δύναμή της. Ο πατήρ επήρε τα τσουβάλια με τα ψωμιά, γιατί ήσαν πιο βαρειά. Οι μοναχές βλέποντας τον υπερβολικό του κόπο, του επήραν κάποιο βάρος για να τον ξεκουράσουν λίγο. Στο πρόσωπο της κάθε μιας εδιάβαζες μία λύπη, την οποία δεν μπορούσες να εξηγήσης. Ο δρόμος ήτο περισσότερο από 8 χιλιόμετρα. Ο πατήρ είχε κουρασθή πολύ και δεν μπορούσε να αναπνεύσει. Οι μοναχές τον ακολουθούσαν σε μικρές αποστάσεις η μία από την άλλη. Όταν έφθασαν στην δεξιά γωνία της ενοριακής εκκλησίας του χωριού, έπρεπε να περάσουν ένα γκρεμό. Ο πατήρ τους είπε να προσέξουν στο σημείο εκείνο. Αλλά την ίδια στιγμή γονάτισε ο ίδιος από την κούρασι και έπεσε κάτω στον δρόμο. Δεν επρόλαβε να ειπή λέξι. Τις εκοίταξε όλες και έκλεισε τα μάτια του για πάντα. Έπασχε από άσθμα. Απέθανε μαρτυρικά, στον βωμό της αδελφικής θυσίας, χωρίς πόνους, έτσι όπως είναι ο θάνατος των δικαίων.

Το μοναστήρι μας είχε θρήνο και δάκρυ επί πολλές ημέρες. Ήτο μία περίοδος μεγάλης δοκιμασίας και μόνο με το έλεος του Θεού και την βοήθεια της Παναγίας μας, μπορέσαμε να ξεπεράσουμε αυτή την δοκιμασία. Τώρα παραμένει μόνο στην μνήμη μας ν' αναπολούμε αυτά που μας edίδαξε και μας εσυμβούλευε και, κατά το δυνατόν, και εμείς ν' ακολουθούμε το παράδειγμά του, την θυσία του και την βαθειά του αγάπη για τον Χριστό. «Μακάριοι οι ακούοντες τον λόγον του Θεού και φυλάσσοντες αυτόν» (Λουκ. 11, 28).

Η ίδρυσις του Καθολικού της Μονής

Πολλά ακόμη έργα ήσαν στην σειρά να ανοικοδομηθούν. Κατ' αρχήν έπρεπε να εκπληρώσουμε την διακαή επιθυμία του μακαριστού Γέροντος μας, ο οποίος μας είχε ζητήσει, όντας ακόμη στην ζωή, να κτίσουμε μία καινούργια εκκλησία, δίπλα

στην παλαιά, που ήτο του 14ου αιώνας, για να μπορούν να προσεύχωνται, όλοι οι Χριστιανοί που έρχονται στο μοναστήρι. Μας έλεγε: «Αδελφές, δεν θα τεμπελιάσω να κτίσω εδώ στο μέσον της αυλής του μοναστηριού μία νέα μεγάλη εκκλησία, αλλά το άσθμα δεν με αφήνει». Ο Θεός ήθελε και, επτά χρόνια μετά την τελείωσί του, βάλαμε τα θεμέλια της καινούργιας εκκλησίας. Μετά από 10 χρόνια, στις 29 Ιουνίου 1992 τελέσθηκαν τα εγκαίνια του ναού από τον μακαριότατο πατριάρχη μας κ.κ. Θεόκτιστο, ιεράρχες της Εκκλησίας και πάνω από 10.000 Χριστιανούς που είχαν έλθει απ' όλη την χώρα.

Οι αρετές του Γέροντος

Καθένας απ' αυτούς που εγνώριζαν και αναζητούσαν τον Γέροντα για διδασκαλία και για ειρήνευσι των λογισμών τους, θα τον μνημονεύουν τώρα με ευγνωμοσύνη, η οποία δεν θα χαθή ποτέ από τις καρδιές τους. Αυτός συνωμιλούσε με όλους. Ήτο πνευματικός και φίλος με όλους. Ήτο μία ψυχή καθαρή, ένας άνθρωπος της πράξεως και του καλού παραδείγματος, ένας άνθρωπος της προσευχής. Έγνώριζε πολύ καλά την πατερική διδασκαλία, αλλά εγνώριζε να την προσφέρει στον καθένα, ανάλογα με την πνευματική του ανάγκη. Σε κάθε ευκαιρία είχε και ένα λόγο ωφέλιμο να απευθύνη στους ανθρώπους. Υπηρετώντας τον Θεό, υπηρετούσε και τον καθένα από εμάς. Ως προς το παρουσιαστικό του ήτο κοντός στο ανάστημα και απλούς, αλλά με μια καρδιά μεγάλη, που χωρούσε όλη την Ρουμανία. Ήτο τόσο ελεήμων, ώστε ενίοτε ήτο υπερβολικός και έδινε ακόμη και τα ρούχα του! Ό,τι του έδιναν οι Χριστιανοί τα έδινε αμέσως και δεν κρατούσε, ούτε ένα ζευγάρι παπούτσια, ή έστω ένα υποκάμισο για τον εαυτό του. Όταν δεν είχε τι να φορέση, διότι τα είχε μοιράσει στους πτωχούς, επήγαινε στα κελιά των μοναζουσών και έπαιρνε μία μπλούζα ή παπούτσια, που του εταίριαζαν, χωρίς να ζητή και χωρίς να μας λέγη τίποτε. Όταν μία μοναχή έχανε κάτι από το κελί της και ερωτούσε στην τράπεζα, εάν ξέρη ποιός της πήρε το τάδε αντικείμενο, ο π. Δομέτιος χαμογελούσε και μας έλεγε χαρούμενος ότι θέλει να μας εξασφαλίση την είσοδό μας στον παράδεισο.

Δεν μπορούσε να διανοηθή, να έλθη ένας πτωχός άνθρωπος ή μία δυστυχισμένη γυναίκα στην πόρτα του μοναστηριού και αυτός να μή τους δεχθή με τα χέρια ανοικτά και το πρόσωπό του χαρούμενο. Τον είδαμε άπειρες φορές, σε καιρό χειμώνας, πως έβγαζε τις αρβύλες του ή όποια παπούτσια και παντόφλες είχε και τα εχάριζε στους πτωχούς και πονεμένους. Εμείς οι μοναχές του εφτιάχναμε γελέκο από πρόβειο μαλλί για τον χειμώνα, αλλά δεν το κρατούσε πολλές ημέρες στο κελί του και απορούσαμε διότι ο Γέροντάς μας δεν είχε πάλι γελέκο. Δεν

τολμούσαμε να τον ερωτήσουμε που είναι τα ρούχα του και τι έκανε αυτά που κάθε λίγο του εδίναμε. Μας έλεγε: «Ήλθε ο Κύριος σε μένα και Του εδάνεισα μερικά πράγματα για να προλειάνω τον δρόμο για μένα και για εσάς προς την βασιλεία Του». Δεν τον είδαμε στα 28 χρόνια που ήτο πνευματικός να φορή πολυτελή ρούχα. Ζούσε με πολλή σεμνότητα, αλλά και πολλή καθαρότητα. Ήτο μία φύσις ανοικτή και εύθυμη, χωρίς υποκρισία. Μας έψαλλε στην εκκλησία, στις Ακολουθίες, και στις δύσκολες πνευματικές μας καταστάσεις σ' αυτόν καταφεύγαμε. Δεν υπέφερε να μας βλέπη λυπημένες, ταραγμένες ή ωργισμένες. «Ο Θεός να μας φυλάξη από την απελπισία, η οποία είναι μέγα αμάρτημα» μας έλεγε συχνά. «Μία νύμφη του Χριστού δεν επιτρέπεται να είναι λυπημένη ή ωργισμένη, διότι έχει τον Νυμφίο της πάντοτε μαζί της. Εμείς πρέπει να δοξάζουμε και να ευχαριστούμε τον Θεό ημέρα και νύκτα, διότι μας αξίωσε αυτής της καθαρής, ωραίας, απερίσπαστης και αγγελικής ζωής». Του άρεσε πολύ όλες οι μοναχές να ψάλλουν στο αναλόγιο και αυτός να λειτουργή στο Ιερό Βήμα.

Είχε το χάρισμα να μας πλησιάζη και να μας ειρηνεύη με τον τρόπο του. Αυτός ήτο παρών στο πρόβλημα της κάθε μοναχής και για όλες το στήριγμά μας, διότι έκανε το κάθε τι να μας βοηθήση. Ήτο για εμάς και μητέρα, και πατέρα, και αδελφή, και αδελφός. Ποτέ δεν μας διέταζε. Σε κάθε εργασία ήτο πρώτος και, εάν δεν μπορούσε μόνος του να την κάνη, μας παρακαλούσε να τον βοηθήσουμε. Τότε οι μοναχές έτρεχαν να τον βοηθήσουν η μία μετά την άλλη.

Ο πατήρ επήγαινε μαζί μας στο δάσος για να κόψουμε ξύλα. Τον καιρό εκείνο δεν υπήρχαν δυνατότητες να τα μεταφέρουμε με φορτηγό ή με κάποιο άλλο μεταφορικό μέσο. Παίρναμε, λοιπόν, τα ξύλα στις πλάτες μας. Δεν μας εφάινοντο πολύ βαρεια. Είχαμε στοιβιάσει ξύλα ή καυσόξυλα, όπως τώρα. Ήμασταν ευτυχισμένες και πιστεύαμε απόλυτα ότι ο Θεός είναι μαζί μας και μας προστατεύει. Ο πατήρ μας έλεγε και τι φαγητό θα μαγειρέψουμε. Όταν έβλεπε ότι έφθαναν λεωφορεία με Χριστιανούς και δεν είχαμε ετοιμάσει αρκετό φαγητό, μας προέτρεπε εκείνη την στιγμή να βάλουμε το καζάνι στην φωτιά. Καθαρίζαμε πατάτες και την ευλογημένη χορτόσουπα και έτρωγε ο λαός του Θεού.

Στην εκκλησία επήγαινε για Λειτουργία, για άλλη ακολουθία ή εξομολόγησι, στην ώρα του. Στο τέλος της ακολουθίας καλούσε όλους τους Χριστιανούς στην τράπεζα και δεν συνέβη ποτέ να μή φθάση το φαγητό για όλους. Ίσως, πιστεύουμε, να το ευλογούσε ο Θεός. Εάν ήτο στην τράπεζα και έβλεπε κάποιον, τον οποιονδήποτε, να περιμένει στην πύλη της Μονής, επήγαινε έξω ο ίδιος και τον καλούσε να καθίση στο τραπέζι, ακόμη και δίπλα του, εάν δεν υπήρχε κενή θέσις. Εκατοντάδες φορές είδα που έκανε αυτό το έργο. Μακάρι και εμείς να μιμηθούμε το παράδειγμά του και να κάνουμε τα ίδια.

Η χαρά του ήτο μεγάλη να κάνη πάντοτε το καλό, να βοηθή, να χαρίζη τα πάντα για τους άλλους και τίποτε για τον εαυτό του. Ήτο έτοιμος να περιφρονήση κάθε νωθρότητα και αργοσχολία και να προσφερθή σε κάθε τι που υπήρχε ανάγκη. Δεν εγνώριζε τον εγωισμό. Πολλές φορές, στις μεγάλες εορτές, όταν κάθε γωνία της αυλής του Μοναστηριού είχε γεμίσει από προσκυνητές, ευρίσκαμε τον Γέροντα εκείνη την νύκτα να είναι στο Ιερό Βήμα και να ξεκουράζεται λίγο σ' ένα σκαμνί. Είχε δώσει το κελί του στους Χριστιανούς, οι οποίοι, έλεγε, ότι είχαν μεγαλύτερη ανάγκη κάποιας στέγης. Με την συμπεριφορά του κάθε ημέρα εβλέπαμε να εκπληρώνωνται τα λόγια του αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου: «Με τίποτε άλλο δεν ομοιάζει ο άνθρωπος προς τον Θεό, παρά με τα καλά του έργα».

Ήτο μεγάλος συμφιλιωτής των ανθρώπων. Οποιοσδήποτε τον καλούσε να φέρη την διαταραγμένη ειρήνη στην οικογένειά του, ανεξαρτήτως της μικρής ή μεγάλης αποστάσεως, ο πατήρ δεν καθυστερούσε και δεν εδίσταζε να πάη εκεί. Δεν λογάριαζε που δεν είχε κοιμηθή ολόκληρες νύκτες, ούτε υπελόγιζε την κούρασι του δρόμου. Επήγαινε και μόνος του και ενίοτε έπαιρνε και δυο τρεις ηλικιωμένες μοναχές να τον βοηθήσουν. Επήγαινε να τελέση Αγιασμούς στα σπίτια, το Άγιο Ευχέλαιο, να εξομολογήση και να κοινωνήση τους βαρειά αρρώστους. Εξωμολογούσε 3-4 ημέρες στην σειρά, χωρίς διακοπή. Πολλές φορές τον έπιαναν τα μεσάνυκτα κι αυτός καθόταν ακόμη στο εξομολογητήριο. Δεν άφηνε κανέναν να φύγη αθεράπευτος και ανειρήνευτος στην ψυχή του. Πάντοτε μας έλεγε: «Εάν κάνουμε εμείς ένα βήμα προς τον Θεό, Εκείνος θα κάνη δέκα για εμάς». Έδινε το θησαυροφυλάκιο των πολλών του γνώσεων γύρω από τις διδασκαλίες των Πατέρων και της Αγίας Γραφής. Ενίοτε έλεγε και κάποιο αναγκαίο αστείο η μια παροιμία για να ευθυμήσουν λίγο τα πρόσωπα των Χριστιανών που εκρέμοντο από τα χείλη του.

Η πνευματική προσπάθεια του Γέροντος ήτο να αγιάζη τον νου και τα αισθήματα του κάθε πιστού Χριστιανού. Μας έλεγε: «Η απόκτησις της Βασιλείας των ουρανών, είναι δυνατόν να έλθη μέσα μας διά της καθαρότητος της ψυχής, της αγνότητος της καρδιάς, και είναι θείο χάρισμα. Αρχίζει και προσφέρεται στον

άνθρωπο από την στιγμή που θα εξομολογηθή ειλικρινά και θα διακόψη σχέσεις με τα πάθη του, από την κακία της διχόνοιας, της εκδικήσεως και του μίσους». Μας ωμιλούσε για την πληρότητα της ζωής εν Χριστώ, για την λαμπρότητα του προσώπου Του και ότι θα εκδηλωθή η ίδια λαμπρότητά Του και σ' εμάς. Μας εξηγούσε τους λόγους του Άποστόλου Παύλου: «Ζώ δε ουκέτι εγώ, ζή δε εν εμοί Χριστός» (Γαλ. 2, 20).

Η αγιότητα του κηρύγματος του διπλασιαζόταν με την αγιότητα του παραδείγματος του. Ωμιλούσε με απλότητα και συμπεριφερόταν με ταπείνωσι. Ήτο, έτσι όπως γράφει ο άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης, ο μεγάλος φιλόσοφος της μοναχικής βιοτής, πλούσιος σε σοφία πνευματική και με την ασκητική μοναχική πολιτεία του Αγίου Όρους του Άθω. Έλεγε ο Όσιος: «Πρόσεχε, αδελφέ, διότι ο Ιησούς Χριστός γεννήθηκε και ήλθε στον κόσμο για να νικήση τον κόσμο με την ταπείνωσι Του».

Για την μεγάλη αγάπη που είχε στους ανθρώπους, για το χάρισμα της ελεημοσύνης και καλωσύνης της ψυχής του, η φήμη του εξαπλώθηκε σ' όλη την Ρουμανία. Έτσι, έτρεχαν άνθρωποι από κάθε γωνία της πατρίδος μας. Την ημέρα της κηδείας του ήλθαν χιλιάδες άνθρωποι από ολόκληρη την χώρα. Στην αυλή της Μονής ακούονταν δυνατά οι στεναγμοί τους. «Ο πατέρας μας, αλλοίμονο, μας αφησε, και ποιός θα ανοιξη σ' εμάς την αγκαλιά του, όταν θα έλθουμε πάλι στο Μοναστήρι;»

Η μορφή του π. Δομετίου παρέμεινε ζωντανή στην ψυχή της κάθε μιας μοναχής του Ριμέτς. Μας εμεγάλωσε και μας εσπούδασε στο πνεύμα της αγιότητος, της απαρνήσεως του θελήματος μας, της θυσίας για τον άλλον, της παντοτινής εγρηγόρσεως στην προσευχή και στην εργασία. Μας έλεγε: «Εάν προσεύχεσθε μόνο γονατιστές, δεν πάτε μακριά. Εάν δεν συγχωρήτε μεταξύ σας τα λάθη και τα παραπτώματά σας, η προσευχή σας δεν ανεβαίνει ψηλά, παρά μόνο μέχρι το ταβάνι του δωματίου σας. Εκεί σταματά. Η προσευχή σας πρέπει να είναι ακατάπαυστη και στην εκκλησία και στο κελί, στον δρόμο και σε οτιδήποτε κάνετε. Προσεύχεσθε για κάθε άνθρωπο που ευρίσκεται σε ανάγκη ή στενοχώρια και σε οποιοδήποτε πειρασμό που θα έλθη να απειλήση την ψυχή. Προσεύχεσθε και ευχαριστείτε τον Κύριο για τις δωρεές Του, για τις πνευματικές χαρές που είναι χαρίσματά Του. Να κατεβαίνετε στην καρδιά σας, στο φως της θείας αγάπης. Κατεβαίνετε στην καρδιά σας διά της προσευχής και εκεί θα συναντήσετε τον Χριστό. Διά της προσευχής αυξάνεται μέσα σας το δένδρο, για το οποίο ομιλεί το Άγιο Ευαγγέλιο: «ώστε ελθείν τα πετεινά του ουρανού και κατασκηνούν εν τοίς κλάδοις αυτού» (Ματθ. 13, 32)». Όταν ήμουν νέα, τον ερώτησα: «Τί σκοπό έχει να κτίζουμε τόσα ντουβάρια; Δεν είναι καλύτερα να στεκώμεθα μέσα στην εκκλησία και να προσευχώμεθα;» Και ο πατήρ μου είπε: «Πρέπει να προσευχώμεθα κάθε

στιγμή, έστω κι αν αναχωρήσουμε αύριο απ' αυτή την ζωή· πρέπει να εργαζώμεθα, ωσάν να πρόκειται να ζήσουμε αιώνια». Είχε μία φιλοσοφία της προσευχής, την οποία μας ανέλυε στα κηρύγματά του και στις συζητήσεις που είχε μαζί μας. Στα πρώτα χρόνια της μοναχικής μου ζωής, μικρή τότε στην ηλικία, τον άκουγα να μας λέγει: «Προσευχή και εργασία». Τότε δεν καταλαβαίναμε τόσο πολύ. Αλλά τώρα που τα μαλλιά μας άσπρισαν και σηκώνουμε πολλές τλαιπωρίες και βάσανα στις πλάτες μας, καταλαβαίνουμε πλήρως.

Ο πατήρ μας άφησε ενα μεγάλο θησαυρό διδασκαλίας και μια πολύ καλή πνευματική τροφή, από την οποία τρεφόμεθα πνευματικά για ολόκληρη την ζωή μας. Τα έργα του, από τότε που ξεκινήσαμε το μοναστήρι, θα τα διηγούνται ακόμη και οι τοίχοι του. Πολλά από τα έργα του τα ξέρει μόνο ο Θεός και αυτοί οι οποίοι τα απήλαυσαν από τα χρυσά χέρια του. Στην οσία κοίμησί του δέχθηκα εκατοντάδες παρηγορητικές επιστολές από όλη την Ρουμανία. Ο π. Δημήτριος Στανιλοάε, μεγάλος θεολόγος της Εκκλησίας μας, μου έγραψε: «Αναδείχθηκε ένας ήρωας της πίστewς, μια μεγάλη αγιασμένη και καθαρή ψυχή». Δεν θα ξεχάσουμε ποτέ ότι στις 16 Αυγούστου 1993, ο οικουμενικός πατριάρχης Βαρθολομαίος ο Α' ήλθε στο Ριμέτς συνοδευόμενος από τον μακαριότατο πατριάρχη της Ρουμανίας κ. Θεόκτιστο, ο οποίος είχε διηγηθή στον πατριάρχη Βαρθολομαίο για την ζωή και τα έργα αυτού του πνευματικού και για την φλογερή καρδιά που είχε για το Ευαγγέλιο του Χριστού. Και οι δύο Πατριάρχες προσκύνησαν τον τάφο του Γέροντός μας, αφού εδιάβασαν και το Τρισάγιο.

Εμείς οι μοναχές της Μονής Ριμέτς αισθανόμεθα πάντοτε την παρουσία του π. Δομετίου κοντά μας. Από εκεί όπου ευρίσκεται και μας παρακολουθεί, είτε πάντοτε να χαίρεται για την ζωή του μοναστηριού του.

Στην ερημική περιοχή ενός εγκαταλελειμμένου και άγονου τόπου, υψώθηκε σήμερα μια νέα εκκλησία, έτσι όπως το επιθυμούσε και ο ίδιος, και αναπέμπονται οι προσευχές των 180 μοναζουσών και του λαού μας προς δόξα και ευχαριστία του καλού Θεού μας. Μέσα απ' αυτή την πνευματική μας ζωή, μας αποκαλύπτεται ο Θεός, ο οποίος είναι πάντοτε μαζί μας. Η τελευταία επιθυμία του ανθρώπου είναι η ομοίωσίς του με τον Θεό. Ανώτερο πρότυπό μας είναι ο ίδιος ο Ιησούς Χριστός, ο οποίος μας προτρέπει: «Μάθετε απ' εμού ότι πράος ειμι και ταπεινός τη καρδιά και ευρήσετε ανάπαυσιν ταίς ψυχαίς υμών» (Ματθ. 11, 29). Αμήν.

Το έργο του π. Δομετίου Μανωλάκε

(υπό του αδελφού του, ιερέως π. Μιχαήλ)

Όσον αφορά την ποιμαντική δράσι του π. Δομετίου μπορούμε να ειπούμε ότι είναι ένας από τους μεγαλύτερους τομείς στον οποίον επιδόθηκε επιτυχώς προς σωτηρίαν πολλών ψυχών.

Παντού, όπου επήγαινε, ασκούσε με φλόγα το καθήκον της ψυχικής αναπαύσεως των Χριστιανών. Πριν από την Θεία Λειτουργία, εάν υπήρχε ανάγκη, σηκωνόταν από τα μεσάνυκτα για να έχη χρόνο ν' ασχοληθή με την κάθε περίπτωση αδελφού που ερχόταν για εξομολόγησι, να τους συμβουλευση με τις θείες συμβουλές του, που έβγαιναν με πολλή πίστι και ελπίδα από το στόμα της πανοσιότητός του.

Για τον π. Δομέτιο κάθε πρόσωπο ήτο και μία διαφορετική περίπτωση, που έπρεπε ν' ασχοληθή μαζί του ιδιαίτερα. Όλους τους άκουγε, όλους τους καθωδηγούσε, στους άξιους επέτρεπε να λάβουν την Θεία Κοινωνία, ενώ τους άλλους που εμποδίζοντο από διάφορα αμαρτήματα, τους ανέβαλλε το Ποτήριον της Ζωής για ολίγο ή περισσότερο χρόνο, καλώντας όλους στην ζωή του Χριστού.

Οπουδήποτε και να εργάσθηκε, στα μοναστήρια Πρισλόπ, Τσιοάρα. Τσιολάνου, Ρατέστ, Μπάρμπου, Πιάτρα Φιντίνελε, Ντραγκομιρέστ, Ριμέτς, ιδιαίτερη βαρύτητα έδωσε στο ποιμαντικό αυτό χάρισμα, διά του οποίου πλήθη ανθρώπων ζητούσαν κοντά του την βοήθειά του. Κανείς δεν έφευγε απαρηγόρητος και ανειρήνευτος από το σκαμνί της εξομολογήσεώς του.

Η Θεία Κοινωνία ήτο για τον π. Δομέτιο μία εορταστική στιγμή. Κοινωνούσε ενίοτε επί ώρες τον λαό του Θεού. Του άρεσε, όταν κοινωνούσαν οι πιστοί, οι μοναχές του να ψάλλουν αδιάκοπα. Ήτο πολύ προσεκτικός στην μετάδοσι της Θείας Κοινωνίας. Την ημέρα εκείνη που κοινωνούσαν οι πιστοί, δεν τους επέτρεπε ούτε να γελάσουν, ούτε να φτύσουν κάτω. Κάποτε ένας πιστός, μετά την Θεία Κοινωνία, έβαλε στο στόμα του ένα τρυφερό φύλλο από χόρτο και μετά εσκάλισε τα δόντια του για να το βγάλη. Ο Γέροντας του είπε να το φάγη. Εκείνος του είπε ότι δεν μπορεί να το φάγη, διότι είναι πικρό. Τότε ο Γέροντας το έφαγε ο ίδιος.

Αναρίθμητες είναι οι μέθοδοι τις οποίες χρησιμοποιούσε ο Γέροντας, για να στερεώση τους πιστούς στην πατροπαράδοτη πίστι. Ιεουργούσε πανηγυρικά, έψαλλε καθαρά και θερμά, σύμφωνα με την ορθόδοξη παράδοσι. Προσευχόταν με πολλή καρδιακή ζέσι και συχνά, ενόμιζες, ότι μεταρσιωνόταν. Στους λυπημένους και πτωχούς ήτο καλόκαρδος, ενώ στους υπερηφάνους και άπιστους ήτο αυστηρός, και εξ ίσου δίκαιος με όλο τον κόσμο. Ενώ εκείνο που εστόλιζε

περισσότερο την ψυχή του π. Δομετίου ήτο η ελεημοσύνη του. Όσον αφορά αυτή την αρετή, μνημονεύουμε τώρα ένα αξιοσημείωτο γεγονός.

Ήτο φοιτητής στο Βουκουρέστι και ο πατέρας του του είχε δώσει τα αναγκαία χρήματα για εισιτήριο με το τρένο, πριν από μία ημέρα. Το βράδυ εκείνο ο φοιτητής εξήλθε από τον συνεταιρισμό του χωριού του. Τότε συνάντησε ένα κοριτσάκι 10 ετών το οποίο έκλαιγε και δεν ήθελε να πάη σπίτι του, διότι του είχαν κλέψει στο δρόμο τα χρήματά του, τα οποία του είχε δώσει ο πατέρας του να αγοράση μερικά τρόφιμα. Ο π. Δομέτιος (τότε φοιτητής), βλέποντας την μικρούλα στενοχωρημένη, της έδωσε τα δικά του χρήματα, που κρατούσε για το εισιτήριό του, λέγοντάς της να μη κλαίη. Δεν είπε ο ίδιος τίποτε στον πατέρα του και την δεύτερη ημέρα ανεχώρησε για το Βουκουρέστι με τα πόδια. Έφθασε, μετά από πολλά χιλιόμετρα ποδαρόδρομο στο χωριό Φαούρα και από εκεί ανέβηκε σ' ένα κάρο και έφθασε στην πόλι.

Άλλες μαρτυρίες

Εγώ ήμουν με τον Γέροντα Δομέτιο μαζί, 25 χρόνια, και μαρτυρώ για την δύναμη της πίστεώς του, της αγάπης του για τον Θεό και τον άνθρωπο, και του πόθου του να εξυψώση τον άνθρωπο από την οποιαδήποτε αδυναμία του και να τον πλησιάση στον Θεό και στην αληθινή πίστι. Μ' αυτή την πίστι και την αγάπη του Θεού εθεμελίωσε το μοναστήρι Ριμέτς, όπως φαίνεται μέχρι σήμερα.

(π. Βαρσανούφιος, ιερομόναχος)

Ήλθα στο Μοναστήρι από ηλικίας 15 ετών. Μ' εντυπώσιαζε η ιδιαίτερα ωραία φωνή του, με την οποία έψαλλε διάφορα τροπάρια και ιδιαίτερα το μεγαλυνάριο της Θεοτόκου: «Αξιόν έστιν ως αληθώς...». Ακόμη με συγκινούσε ο ζήλος του με τον οποίον εργαζόταν για όλους τους ανθρώπους, χωρίς διάκρισι.

(Μοναχή Θεοφανώ)

Έτσι ήτο ο τρισμακάριστος Γέροντάς μας: Είχε μία δυνατή πίστι και ζητούσε να διδάξη κι εμάς να έχουμε πολλή εμπιστοσύνη και ελπίδα στον Θεό και να μη βάζουμε τιμές στα αντικείμενα που φτιάχνουμε με τις διακονίες μας. Να έχουμε

περισσότερο την ελπίδα μας στον Θεό και για όλα τα υλικά αγαθά να μη μεριμνούμε με αγωνία. Γι' αυτό έκανε κι αυτός μπροστά μας έργα φιλανθρωπίας και ευσπλαχνίας, προφανώς για να ωφελήσει κι εμάς. Ούτε τα ρούχα του που του εδίναμε για δικά του, δεν τα κρατούσε. Ήτο πολύ χαρούμενος εάν μπορούσε να δώσει ένα ρούχο σ' ένα λυπημένο άνθρωπο, παρά να το φορέσει ο ίδιος και ο άλλος να μην έχει.

Επιθυμούσε να είναι όλοι οι άνθρωποι χαρούμενοι. Έλεγε: «Όλος ο κόσμος πρέπει να δοξάζει τον Θεό και να έχει εσωτερική χαρά στην ζωή του. Μπορούμε να πλησιάζουμε τους πιστούς όχι μόνο με την προσευχή μας, αλλά και όταν ψάλλουμε κοντά τους». Τον ωνόμαζαν πολλοί «νέο Κουκουζέλη», διότι όπου επήγαινε έψαλλε μαζί με τους Χριστιανούς του. Οι λόφοι και τα βουνά, όπου περπατούσε για τις ακολουθίες των χωριών, εγέμιζαν από τις αρμονικές ψαλμωδίες του. Πάντοτε λοιπόν έψαλλε, ωμιλούσε, συμβούλευε, καθωδηγούσε... Είναι αλήθεια ότι οι συμβουλές του επραγματοποιούντο, κι αυτό το εβεβαίωναν κατόπιν οι χριστιανοί.

Πάντοτε ευρισκόταν ανάμεσα στον λαό του Θεού. Τόσο πολύ αγαπούσε όλο τον κόσμο! Αγωνιζόταν κανείς να μη αναχωρήσει από το Μοναστήρι στενοχωρημένος ή ταραγμένος. Βγαίναμε εμείς από τα δωμάτιά μας για να μείνουν οι πιστοί. Τί να ειπώ για την αρετή της ελεημοσύνης με την οποία τόσο πολύ ήτο από τον Θεό προικισμένος! Όχι μόνον έδινε φαγητό στον καθένα που θα ερχόταν στο Μοναστήρι -κι αυτή η τάξις τηρείται με ακρίβεια και μετά τον θάνατό του μέχρι τώρα-, αλλά έφθανε στο σημείο να δίνει και τα ρούχα του. Πόσες φορές λειτουργούσε χωρίς υποκάμισο! Μια φορά, σε περίοδο χειμώνας, ήλθε στο Μοναστήρι από έξω ξυπόλητος!

Απέφευγε να τον παίρνουν φωτογραφίες. Πάντοτε ζούσε με βαθειά ταπεινώσι και δεν ήτο δεμένος με τίποτε το επίγειο.

Όλα τα άφηνε στην πρόνοια του Θεού· όλα!

Για την περιοχή μας, εκεί, ο Γέροντας π. Δομέτιος ήτο ένας θαυμαστός άνθρωπος, ένας άνθρωπος με πλούσια την Χάρι του Θεού.

(Μοναχή Ιορέστα)

Πηγή: Κωνσταντίνου Νικολέσκου, *Ο Γέροντας Δομέτιος, Κτίτωρ της Ιεράς Μονής Ριμέτς, Δυτικής Ρουμανίας, Εκδόσεις Ορθόδοξος Κυψέλη, Θεσσαλονίκη 2004.*